

TRI SLOBODE POD LUPOM

Prikaz slučajeva kršenja osnovnih ljudskih prava u Srbiji, 22. septembar - 5. oktobar 2023. godine

Sloboda izražavanja

*Predsednik Vučić
optužuje
novinarku*

Predsednik Aleksandar Vučić je prilikom obraćanja javnosti optužio novinarku N1 Sanju Sovrlić da svojim pitanjem insinuiru da je Srbija odgovorna za napad na kosovske policajce koji se dogodio u nedelju 24. septembra. Novinarka je nakon predsednikovog obraćanja pitala da li postoje informacije o napadačima koji su ubili kosovskog policajca i čije su uniforme nosili kao i odakle im iste, na šta je predsednik optužio novinarku da insinuiru da je Srbija odgovorna za ono što se dogodilo. Izuzetno je opasno, u situaciji tenzija na Kosovu, stavljati novinare/ke u kontekst nacionalnih neprijatelja, čime se direktno ugrožava njihova bezbednost.

*Pretnje Brankici
Stanković*

Novinarki Brankici Stanković je preko platforme X upućena pretnja proterivanjem. Pretnja je stigla nakon emisije na televiziji Happy na kojoj su redakcija Insajder i Brankica Stanković označeni kao odgovorni za stvaranje "monstruozne slike" o narodu na Kosovu.

*Radnik
obezbeđenja napao
novinarku N1*

Radnik obezbeđenja fabrike Mitros iz Sremske Mitrovice napao je novinarku N1 Maju Đurić, najpre verbalno, a potom i fizički. Radnik je pokušao da udalji ekipu N1 sa javne površine ispred fabrike i tom prilikom je odgurnuo novinarku. Ovo je još jedan u nizu napada na novinare/ke u prethodne dve nedelje, a u izveštaju komesarke za ljudska prava Saveta Evrope navedeno je da bezbednost novinara u Srbiji predstavlja ozbiljan razlog za zabrinutost.

*Napad na portal
Vranje News*

Vranjski odbor Srpske napredne stranke izdao je saopštenje u kojem se Vranje News označavaju kao "glasilo teroriste i ratnog zločinca Aljbina Kurtija". NUNS upozorava da ovakva retorika "direktno ugrožava bezbednost novinara i od njih pravi mete daljih napada" i poziva SNS da osudi saopštenje svog gradskog odbora iz Vranja. Nakon događaja na Kosovu u Banjskoj, mediji koji izveštavaju nepristrasno o ovom događaju izloženi su konstantnim pretnjama i zastrašivanju, a etiketiranje nezavisnih medija kao "državnih neprijatelja" i "izdajnika" dovodi novinare/ke u izuzetno opasnu situaciju.

Više napada na redakciju i urednika Danas-a

U samo nekoliko dana redakcija i urednik lista Danas Dragoljub Petrović, više puta su bili izloženi pretnjama, napadima i pritiscima. Najpre je na Facebook-u u komentarima na tekst “Kakva je uloga SPC u tragičnim događajima na Kosovu?” ostavljena pretnja da: “Posle spaljivanja neće ni pomena biti od njih”. Istoga dana je predsednik Srbije Aleksandar Vučić prilikom gostovanja u jednoj TV emisiji targetirao novine Danas rekavši da je “uništavanje Srbije” glavna tema i cilj ovog medija. Dan nakon Vučićevog gostovanja, u ulazu zgrade gde se nalazi redakcija Danas bačeni su leci na kojima je targetiran Dragoljub Petrović, glavni i odgovorni urednik lista. Letke potpisuje Konzervativni pokret Naši kome ovo nije prvi put da napada nezavisne novinare/ke, ali do sada još niko iz ovog pokreta nije odgovarao za konstantne napade na medije.

Ofarbana tabla na ulazu u RTS

Poslanik Zeleno-levog fronta Radomir Lazović je tokom protesta “Srbija protiv nasilja” ofarbao tablu RTS-a u pink boju. Lazović navodi da mu je namera bila da ukaže RTS-u na potrebu da izveštava u interesu građana, međutim njegov postupak naišao je na osudu različitih novinarskih udruženja. Iz Asocijacije nezavisnih elektronskih medija (ANEM) saopštavaju da iako godinama ukazuju na to da RTS ne ispunjava odredbe Zakona o javnim medijskim servisima, to nikome ne daje za pravo da farba tablu RTS uz preteću poruku koju je Lazović izgovorio: “Smatrajte ovo upozorenjem”. “Ovakve reči s radošću dočekuju oni koji svakodnevno šalju ‘upozorenja’ i prete N1, Danasu ili pojedinim novinarima u mnogo masovnijem i brutalnijem formatu. ... Moramo da radimo na zaustavljanju te spirale neprihvatljivog odnosa prema novinarima”, saopštili su iz ANEM-a.

Sloboda okupljanja

Policija je “sklonila” sa prijavljenog protesta

Policija u Požarevcu je uklonila Radicu Dimitrijević sa lokacije ispred zgrade Suda gde je građanka štrajkovala glađu. Iako je Radica protest prijavila, policija je na silu odvela u policijsku stanicu, gde je zadržana 40 minuta, nakon čega je prevezena u bolnicu zbog bola u ruci. Inače, Radica već treći dan štrajkuje glađu zbog imovinskog spora koji se vodi već 13 godina, a poslednjih godina ona je, povodom istog problema, štrajkovala glađu u više navrata.

Policija se sukobila sa ekološkim aktivistima/kinjama

Policija se sukobila sa ekološkim aktivistima/kinjama koji su na Kablaru čekali dolazak premijerke Ane Brnabić, kako bi izneli svoje nezadovoljstvo povodom plana da se na toj planini izgradi stakleni vidikovac. Narodni poslanik Ekološkog ustanka Aleksandar Jovanović Čuta izjavio je za medije da je policija “sabila na trotoar”, a potom i uhapsila troje aktivista. Aktivisti su kasnije uveče pušteni.

Policija zaustavila protestnu šetnju

Policija je 23. septembra prekinula protestnu šetnju pod nazivom “Stop seči šuma” u organizaciji pokreta “Odbranimo šume Fruške gore”. Protest je organizovan zbog kulminacije planske seče šuma u Nacionalnom parku Fruška gora. Nakon što je policija sprečila okupljene građane da blokiraju put, oni su se vratili ispred informativnog centra Nacionalnog parka odakle je protest i započeo. Građani imaju prava da slobodno izražavaju svoje nezadovoljstvo i da u tom cilju koriste različite protestne metode, a svako sprečavanje toga predstavlja kršenje osnovnih zagarantovanih ljudskih prava.

Sloboda udruživanja

Uhapšen aktivista Petar Đurić

Predsednik pokreta “Ćale, ovo je za tebe”, Petar Đurić, uhapšen je u subotu 23. septembra na jednoj manifestaciji u Beogradu. Iz policije navode da je razlog hapšenja remećenje javnog reda i neposjedovanje lične karte u tom trenutku. Sa druge strane, Đurić veruje da je pravi razlog njegovog hapšenja politički. On je u trenutku hapšenja kod sebe imao kartonsku figuru koja prikazuje predsednika Aleksandra Vučića u zatvorskom odelu, koju Đurić redovno nosi na protestima “Srbija protiv nasilja”. Đuriću su posle ovog događaja upućene i pretnje smrću putem društvenih mreža, saopštili su iz njegovog pokreta.

Napadnut Marko Oljača

Predsednik Društva za održivu budućnost “Koraci”, Marko Oljača, napadnut je u Beogradu u noći između 30. septembra i 1. oktobra. Dva nepoznata muškarca fizički su napala Oljaču, a motivi napada za sada još nisu poznati.

MONITORING

Osuđena Aida Ćorović

Prekršajni sud u Beogradu doneo je presudu kojom je aktivistkinja Aida Ćorović osuđena za kršenje javnog reda i mira, zbog toga što je u novembru 2021. godine jajima gađala mural Ratka Mladića. U presudi se ipak, nigde ne pominje da je aktivistkinja gađala mural posvećen osuđenom ratnom zločincu, a takođe ni neprimereno postupanje policije prema aktivistkinji prilikom privođenja. Ćorović je izjavila da neće platiti kaznu od 100.000 dinara i da je ovakva presuda neće zastrašiti i učutkati. Ovom presudom, sud je još jednom stao na stranu onih koji veličaju ratne zločince i šire mržnju i netrpeljivost u društvu.

Mišljenja iznesena u ovoj publikaciji ne predstavljaju nužno mišljenja Fondacije Kuća ljudskih prava.

Opinions expressed in this publication do not necessarily represent those of the Human Rights House Foundation.